

minister voor Rechtsbescherming

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Datum
3 november 2022

Ons kenmerk
4293816

nota

BNC fiche - voorstel voor een richtlijn AI
aansprakelijkheid

Kopie aan

minister van Justitie en
Veiligheid
Datum/eindparaaf

staatssecretaris van Justitie
en Veiligheid
Datum/paraaf

1. Aanleiding

Op 28 september 2022 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een richtlijn betreffende het aanpassen van niet-contractuele civielrechtelijke aansprakelijkheidsregels voor kunstmatige intelligentie. JenV heeft hiervoor in nauwe samenwerking met EZK en BZK een fiche opgesteld.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te geven op het BNC-fiche.

3. Kernpunten

- Het voorstel voor de AI aansprakelijkheidsrichtlijn is tegelijkertijd gepubliceerd met herziening van de Productaansprakelijkheidsrichtlijn. Een fiche voor dat voorstel wordt via een separate beslisnota aan u voorgelegd.
- Het onderhavige voorstel ziet op aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad in andere gevallen dan die onder de Productaansprakelijkheidsrichtlijn vallen, waarin de inzet van AI-systemen de schade heeft veroorzaakt.
- Het doel van de richtlijn is om ervoor te zorgen dat diegenen die schade hebben geleden, veroorzaakt door de output van AI-systemen, eenzelfde niveau van rechtsbescherming genieten als in gevallen waarin schade is veroorzaakt zonder gebruik van AI-systemen. Daarbij wordt beoogd de informatie- en bewijspositie van mogelijke benadeelden te verbeteren.
- Het oordeel ten aanzien van proportionaliteit en subsidiariteit is positief.

4. Toelichting

Proces

- Vanwege de complexiteit van het voorstel en de mede daardoor complexere interdepartementale afstemming is een uitstelbrief naar de Kamer verzonden door JenV voor het fiche.
- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (BNC 9 november en CoCo 15 november), wordt het fiche naar verwachting ter instemming aangeboden aan de MR van 18 november.

- Verdere behandeling van het voorstel verloopt via de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Kern van het voorstel

- De Commissie beoogt met dit voorstel rechtsbescherming van benadeelden van AI systemen te borgen, het vertrouwen van consumenten en burgers in AI te versterken en rechtszekerheid te bieden aan de aanbieders en gebruikers van AI-systemen.
- In gevallen waarin AI-systemen worden gebruikt, hebben benadeelden volgens de Commissie potentieel te maken met hoge kosten vooraf om een inschatting te maken van hun juridische positie en met langdurige juridische procedures.
- De richtlijn beoogt hen daarbij te helpen door specifiek hun informatie- en bewijspositie te verbeteren als zij een vergoeding willen vorderen van door AI-systemen veroorzaakte schade.
- Het onderhavige voorstel biedt eisers in gerechtelijke procedures toegang tot bewijsmateriaal over een specifiek AI-systeem dat (mogelijk) schade heeft veroorzaakt.
- Naast het bieden van toegang tot de informatie over hoog-risico AI-systemen, biedt het richtlijnvoorstel een verlichting van de bewijslast voor de benadeelden in gevallen waar AI-systemen zijn gebruikt. Dit houdt in dat de rechter, onder bepaalde voorwaarden uitgaat van een causaal verband tussen de schuld van de aanbieder of gebruiker van een AI-systeem en de door het AI-systeem gegenereerde output of juist het verzuim van het AI-systeem om output te genereren.

Datum

3 november 2022

Ons kenmerk

XX

Beoordeling: positief

- Het kabinet staat positief tegenover de beschreven, maar heeft nog wel een aantal vragen.
- Het kabinet merkt t.a.v. de proportionaliteit op dat de vraag of de richtlijn daadwerkelijk geschikt is om het doel te bereiken, niet met zekerheid is te beantwoorden, omdat zich tot op heden nog geen zaken hebben voorgedaan waarin de toepassing van AI een probleem vormde in de aansprakelijkheidstelling.
- Nut, noodzaak en effectiviteit van de verschillende onderdelen uit het voorstel dienen in dit licht nog nader te worden verkend, in het bijzonder waar het betreft het voorgestelde bewijsvermoeden.
- Het kabinet is positief over het gekozen instrument van een richtlijn die uitgaat van minimumharmonisatie, omdat hiermee rekening wordt gehouden met de verschillende nationale rechtstradities.

Belangrijkste aandachtspunten

- Een benadeelde die schade lijdt, dient op grond van het nationale aansprakelijkheidsrecht van de Lidstaten aan te tonen dat er onrechtmatig jegens hem is gehandeld door de aanbieder of de gebruiker van een AI-systeem.
- Het voorstel laat het aansprakelijkheidsrecht van de verschillende Lidstaten onverlet. Het voorstel introduceert wél een bewijsvermoeden. Dit heeft tot doel de voornoemde bewijslast van de benadeelde te **verlichten**.
- Het bewijsvermoeden zoals in het voorstel opgenomen, lijkt betrekking te hebben op de toerekenbaarheid voor wat betreft (het verzuim van) de output van het AI-systeem. Eenvoudig gezegd moet een aanbieder of een gebruiker

van een AI-systeem zich niet aansprakelijkheid kunnen onttrekken, door te stellen dat niet hij maar zijn AI-systeem een onjuiste uitkomst heeft gegenereerd.

- Er is meer duidelijkheid nodig over de toepassing van dit bewijsvermoeden, voordat de meerwaarde hiervan kan worden beoordeeld en hierover een standpunt kan worden ingenomen.
- Voorkomen dient te worden dat de voorwaarden die in het voorstel worden gesteld aan de toepassing van het bewijsvermoeden, het niet juist **complex** (i.p.v. eenvoudiger) maken voor de benadeelde om zijn recht te halen. Mogelijk lange procedures over de voorwaarden gesteld aan het bewijsvermoeden zijn kostbaar en leiden tot onzekerheid.
- Naast het bewijsvermoeden is er ook een algemeen voorbehoud gemaakt in verband met de nauwe samenhang met de AI-verordening omdat de onderhandelingen daarover nog niet zijn afgerond.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Voor het overige is geen informatie opgenomen in de nota die niet openbaar gemaakt kan worden.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum

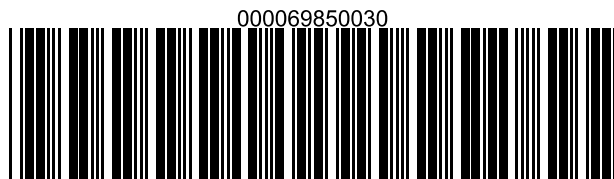
3 november 2022

Ons kenmerk

xx

Digitale minuut: BNC fiches Productaansprakelijkheidsrichtlijn en AI aansprake... - 4293808

Organisatieonderdeel
Behandelaar zaak

Werkstroomeigenaar
Datum en tijd aangeboden
14-11-2022 om 10:53

BNC fiche AI aansprakelijkheidsrichtlijn

Externe id's:
Instructie: -- Graag uw instemming met het concept BNC fiche over de AI aansprakelijkheidsrichtlijn. Deze zal na uw akkoord in de ambtelijke voorportalen van de MR worden besproken. MJenV en SJenV zijn ter informatie meegenomen conform afspraak

Toelichting op documenten: -

Werkstroomverloop

Werkstroom afgesloten
14-11-2022 10:53

Afsluiten
14-11-2022 10:53

Afstemmen
14-11-2022 09:44

Ter info - Minister van JenV
12-11-2022 21:00

Ter info - Staatssecretaris van JenV
07-11-2022 09:03

Eindparaaf - Minister voor Rechtsbescherming behandeld door Weerwind, F.M. - BD/AL
06-11-2022 17:48

Paraferen
04-11-2022 12:07

Visie vooraf
04-11-2022 11:19
Graag uw instemming met het concept BNC fiche over de AI aansprakelijkheidsrichtlijn. Deze zal na uw akkoord in de ambtelijke voorportalen van de MR worden besproken. MJenV en SJenV zijn ter informatie meegenomen conform afspraak

Paraferen

04-11-2022 11:00

Afstemmen

02-11-2022 17:40

Document 'BNC-fiche AI Liability Directive DJ versie.docx' toegevoegd

02-11-2022 17:10

Document 'Nota BNC fiche - voorstel voor een richtlijn AI aansprakelijkheid' toegevoegd

02-11-2022 17:10

